

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้นโยบายบัญชีทางด้านสินทรัพย์ของกิจการ โรงแรมในจังหวัดเชียงใหม่ได้กำหนดวิธีการศึกษาไว้ 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตเนื้อ
2. ขอบเขตประชากรและตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 วิธีการศึกษา

1. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. ตัวแปรและการวัดค่าตัวแปร
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตเนื้อหา

ขอบเขตเนื้อหาประกอบด้วย 3 ส่วน โดยการศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้นโยบายบัญชีด้านสินทรัพย์เฉพาะที่ใช้ภายในห้องพักของกิจการ โรงแรมในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งประกอบไปด้วย

1. ปัจจัยด้านลักษณะทั่วไปของกิจการ ได้แก่ จำนวนห้องพักของกิจการ อัตราค่าห้องพักต่อคืน ทุนจดทะเบียนของกิจการ ระยะเวลาการดำเนินงานของกิจการ
2. ปัจจัยด้านประสิทธิภาพการดำเนินงานของกิจการ ได้แก่ กำไร (ขาดทุน) ก่อนดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้ อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนผลตอบแทนของกิจการ
3. ปัจจัยด้านความรู้และประสบการณ์ของผู้ทำบัญชี ได้แก่ ระดับการศึกษาของผู้ทำบัญชีของกิจการ จำนวนปีการทำงานของผู้ทำบัญชีของกิจการ

2. ขอบเขตประชากรและตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้จัดการฝ่ายบัญชีของกิจการ โรงแรมที่ดำเนินงานอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ในปี พ.ศ. 2554 ซึ่งประกอบด้วยจำนวน 193 กิจการแยกตามระดับที่พักตาม (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2555: ออนไลน์) ตารางดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนโรงแรมทั้งหมดในจังหวัดเชียงใหม่โดยแยกตามระดับที่พัก

ระดับที่พัก	จำนวน
กลุ่มห้าดาว (5.00 – 4.00)	31.00
กลุ่มสี่ดาว (3.99 – 3.00)	114.00
กลุ่มสามดาว (2.99 – 2.00)	41.00
กลุ่มสองดาว (1.99 – 1.00)	6.00
กลุ่มดาวเดียว (0.99 – 0.00)	1.00
รวม	193.00

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2554: ออนไลน์ สืบค้นวันที่ 2 ธันวาคม 2554

ส่วนที่ 2 วิธีการศึกษา

1. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย 2 แหล่ง ได้แก่

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม โดยส่งแบบสอบถามไปยังผู้จัดการฝ่ายบัญชีของ โรงแรมหรือเทียบเท่าในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 193 ราย

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยทำการค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ คือ มาตรฐานการบัญชี วารสาร ข้อมูลอื่น ๆ ได้แก่ งานวิจัย หนังสือตำราทางวิชาการ ข้อมูลออนไลน์ และวารสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. เนื่องจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้นโยบายบัญชีทางด้านสินทรัพย์ของกิจการ โรงแรมในจังหวัดเชียงใหม่ซึ่งมีความสอดคล้องกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การเลือกใช้นโยบายบัญชีทางด้านสินทรัพย์ของกิจการ โรงแรมในกรุงเทพมหานครของ ชัยวิทย์ พิจิตรนิเวศน์ (2553) ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงใช้แบบสอบถามของชัยวิทย์ พิจิตรนิเวศน์เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือและประยุกต์เป็นแนวความคิดของผู้ศึกษาเอง

2. นำผลของการศึกษาค้นคว้าตามข้อ 1 มาสร้างแบบสอบถาม ทำการแบ่งแบบสอบถาม ออกเป็น 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่งงานในองค์กร

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้นโยบายบัญชีด้านสินทรัพย์ของกิจการโรงแรม ได้แก่ ข้อมูลด้านลักษณะทั่วไปของกิจการ คือ จำนวนห้องพัก อัตราค่าห้องพัก ทุนจดทะเบียนของกิจการ ระยะเวลาในการดำเนินงานของกิจการ ข้อมูลด้านประสิทธิภาพการดำเนินงานของกิจการ คือ กำไร (ขาดทุน) ก่อนดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้ ยอดรายได้ของกิจการ มูลค่าสินทรัพย์รวมของกิจการ มูลค่าหนี้สินของกิจการ ข้อมูลด้านความรู้และประสบการณ์ของผู้ทำบัญชี

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น

3. การทดสอบแบบสอบถาม ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาพิจารณาและตรวจสอบเนื้อหา ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ก่อนที่จะนำแบบสอบถามนั้นไปเก็บข้อมูลจริง จากนั้นผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นและปรับปรุงแก้ไขไปทำการทดสอบแล้วไปทำการทดสอบ (Pre-test) จำนวน 30 ชุด กับนักศึกษาปริญญาโท ชั้นปีที่ 2 หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต เพื่อตรวจสอบว่าคำถามสามารถสื่อความหมายตรงความต้องการตลอดจนมีความเหมาะสมหรือไม่ มีความยากง่ายเพียงใด จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้ไปแก้ไขปรับปรุงและใช้เก็บข้อมูลจริงต่อไป

4. จากนั้นผู้ทำการศึกษานำข้อมูลจริงที่ได้ ไปตัวแบบจำลองดังนี้

อุปกรณ์ที่ใช้ภายในห้องพัก แบ่งตามลักษณะของปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้นโยบายบัญชี
ตัวแบบจำลอง

$$Sel_i = \beta_0 + \beta_{Room} + \beta_{Rate} + \beta_{Equity} + \beta_{Year} + \beta_{EBIT} + \beta_{DTA} + \beta_{ROA} + \beta_{EDL} + \beta_{EX}$$

โดยที่

Sel_i : ทางเลือกในการเลือกใช้นโยบายบัญชี

Room : จำนวนห้องพักของกิจการ โรงแรม i

Rate : อัตราค่าห้องพักต่อคืนของกิจการ โรงแรม i

Equity : จำนวนทุนจดทะเบียนของกิจการ โรงแรม i

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2554

Year : ระยะเวลาดำเนินงานของกิจการ โรงแรม i จนถึง

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2554

EBIT : กำไร (ขาดทุน) ก่อนดอกเบี้ยจ่ายและภาษีของ

กิจการ โรงแรม i ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2554

DAT	: อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมของกิจการ โรงแรม i ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2554
ROA	: อัตราส่วนผลตอบแทนของสินทรัพย์รวมของ กิจการ โรงแรม i ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2554
EDL	: ระดับการศึกษาของผู้ทำบัญชีของกิจการ โรงแรม i
EXP	: จำนวนปีการทำงานของผู้ทำบัญชีของกิจการ โรงแรม i จนถึง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2554

3. ตัวแปรและการวัดค่าตัวแปร

การศึกษาครั้งถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้นโยบายบัญชีทางด้านสินทรัพย์ของ
กิจการ โรงแรม ในจังหวัดเชียงใหม่ได้ตัวแปรและการวัดค่าตัวแปรโดยมีรายละเอียดดังนี้
ตารางที่ 2 รายละเอียดของตัวแปร การวัดค่าตัวแปร และทิศทางความสัมพันธ์ที่คาดหวังของ
ตัวแปรอิสระต่อตัวแปรตาม

ตัวแปร	ชื่อตัวแปร	การวัดค่า	ทิศทาง ความสัมพันธ์ที่ คาดหวัง
ตัวแปรตาม ทางเลือกในการใช้ นโยบายบัญชี	Sel i	ทางเลือกในการใช้นโยบายบัญชี (แทนค่า 0/1)	
ตัวแปรอิสระ			
ปัจจัยด้านลักษณะทั่วไปของกิจการ			
จำนวนห้องพักของ กิจการ	Room	จำนวนห้องพัก (หน่วย:ห้อง)	+
อัตราค่าห้องพักต่อคืน	Rate	อัตราค่าห้องพักโดยเฉลี่ย (หน่วย: บาท/คืน)	-
ทุนจดทะเบียนของ กิจการ	Equity	จำนวนทุนจดทะเบียนของกิจการ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2554 (หน่วย:ล้านบาท)	+

ตารางที่ 2 รายละเอียดของตัวแปร การวัดค่าตัวแปร และทิศทางความสัมพันธ์ที่คาดหวังของตัวแปรอิสระต่อตัวแปรตาม (ต่อ)

ตัวแปร	ชื่อตัวแปร	การวัดค่า	ทิศทางความสัมพันธ์ที่คาดหวัง
ปัจจัยด้านลักษณะทั่วไปของกิจการ (ต่อ)			
ระยะเวลาดำเนินงานของกิจการ	Year	จำนวนปีที่กิจการโรงแรมเปิดจนถึง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2554 (หน่วย:ปี)	-
ปัจจัยด้านประสิทธิภาพการดำเนินงานของกิจการ			
กำไร(ขาดทุน)ก่อนดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้	EBIT	จำนวนกำไร(ขาดทุน)ก่อนดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2554 (หน่วย:ล้านบาท)	+
อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม	DTA	จำนวนอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2554 (หน่วย:เท่า)	+
อัตราส่วนผลตอบแทนของสินทรัพย์	ROA	จำนวนอัตราส่วนผลตอบแทนของสินทรัพย์ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2554 (หน่วย:เท่า)	-
ปัจจัยด้านความรู้ความสามารถของผู้ทำบัญชี			
ระดับการศึกษาของผู้ทำบัญชี	EDL	ระดับการศึกษาของผู้ทำบัญชี	+
จำนวนปีการทำงานของผู้ทำบัญชี	EXP	จำนวนปีการทำงานของผู้ทำบัญชีจนถึง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2554 (หน่วย:ปี)	+

จากตารางที่ 2 สามารถสรุปรายละเอียดของตัวแปร การวัดค่าข้อมูลของตัวแปรและ ทิศทางของความสัมพันธ์ที่คาดหวังของตัวแปรอิสระต่อตัวแปรตามได้ดังนี้

3.1 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ ทางเลือกในการเลือกใช้นโยบายบัญชี ทางด้านสินทรัพย์โดยออกเป็นดังนี้

สินทรัพย์หมุนเวียน (Current Assets) จำแนกการเลือกใช้นโยบายบัญชีได้ 2 ทางเลือก คือ

ทางเลือกที่ 1 สินทรัพย์ที่มีอายุการใช้งานน้อยกว่า 1 รอบระยะเวลาบัญชีและมี จำนวนน้อยให้รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในงวดเป็นที่ซื้อ แทนค่าเท่ากับ 0

ทางเลือกที่ 2 สินทรัพย์ที่มีอายุการใช้งานน้อยกว่า 1 รอบระยะเวลาบัญชีและมี จำนวนมากให้บันทึกเป็นสินทรัพย์ในงวดบัญชีที่ซื้อมาและตัดจำหน่ายเป็นค่าใช้จ่ายในงวดบัญชีที่ สินทรัพย์นั้นไม่สามารถใช้งานได้แล้ว แทนค่าเท่ากับ 1

สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน (Non-Current Assets) จำแนกการเลือกใช้นโยบายบัญชีได้ 2 ทางเลือก คือ

ทางเลือกที่ 1 สินทรัพย์ที่มีอายุการใช้งานมากกว่า 1 รอบระยะเวลาบัญชีและมี จำนวนน้อยให้รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในงวดบัญชีที่ซื้อ แทนค่าเท่ากับ 1

ทางเลือกที่ 2 สินทรัพย์ที่มีอายุการใช้งานมากกว่า 1 รอบระยะเวลาบัญชีและมี จำนวนมากให้บันทึกเป็นสินทรัพย์และมีการคิดค่าเสื่อมราคาตามเกณฑ์อายุการใช้งาน แทนค่าเท่ากับ 0

3.2 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) คือ ปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลต่อการเลือกใช้นโยบายบัญชีทางด้านสินทรัพย์ ได้แก่ ปัจจัยด้านลักษณะทั่วไปของกิจการ ปัจจัยด้านประสิทธิภาพ การดำเนินงานของกิจการและปัจจัยด้านความรู้ความสามารถของผู้ทำบัญชี

การวัดค่าข้อมูลของตัวแปรอิสระ มีดังนี้

1. ปัจจัยด้านลักษณะทั่วไปของกิจการ ทำการจัดเก็บข้อมูลจากลักษณะทั่วไปของ กิจการ โดยมี 4 ปัจจัย ได้แก่

จำนวนห้องพักของกิจการจัดเก็บข้อมูลของจำนวนห้องพักของกิจการ โรงแรมในจังหวัดเชียงใหม่ จากจำนวนห้องพักทั้งหมดที่กิจการให้บริการ โดยใช้หน่วยเป็นห้อง อัตราค่าห้องพักต่อคืนจัดเก็บข้อมูลอัตราค่าห้องพักต่อคืนจากอัตราการเข้าพักโดยเฉลี่ย โดยใช้สูตร การคำนวณ (William S. Gray and Salvatore C. Liguori, 2003) คืออัตราห้องพักโดยเฉลี่ยเท่ากับ ยอดขายของห้องพักหารด้วยจำนวนห้องที่ใช้จริง โดยมีหน่วยเป็นบาทต่อคืน ทวนจดทะเบียนของ กิจการ จัดเก็บข้อมูลจากทะเบียนของกิจการ โรงแรมในจังหวัดเชียงใหม่ ณ วันที่ 31 ธันวาคม

2554 โดยใช้หน่วยเป็นล้านบาท และระยะเวลาในการดำเนินงานของโรงแรมจัดเก็บข้อมูลจากระยะเวลาในการดำเนินงานโรงแรมในจังหวัดเชียงใหม่ตั้งแต่เปิดกิจการจนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2554 โดยใช้หน่วยเป็นปี

2. ปัจจัยด้านประสิทธิภาพการดำเนินงานของกิจการ จัดเก็บข้อมูลกำไรจากการดำเนินงานและอัตราส่วนทางการเงิน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

กำไร(ขาดทุน) ก่อนดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้จัดเก็บข้อมูลจากกำไร(ขาดทุน) ก่อนดอกเบี้ยจ่ายและภาษีได้เงินของกิจการ โรงแรม ในจังหวัดเชียงใหม่ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2554 โดยใช้หน่วยเป็นล้านบาท อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมจัดเก็บข้อมูลจากอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมของกิจการ โรงแรม ในจังหวัดเชียงใหม่ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2554 โดยใช้หน่วยเป็นเท่าและอัตราส่วนผลตอบแทนของสินทรัพย์จัดเก็บข้อมูลจากอัตราส่วนผลตอบแทนของสินทรัพย์รวมของกิจการ โรงแรม ในจังหวัดเชียงใหม่ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2554 โดยใช้หน่วยเป็นเท่า

3. ปัจจัยด้านความรู้ความสามารถของผู้ทำบัญชี จัดเก็บข้อมูลระดับการศึกษาของผู้ทำบัญชีและจำนวนปีการทำงานของผู้ทำบัญชี โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ระดับการศึกษาของผู้ทำบัญชี ผู้ศึกษาได้ทำการแบ่งระดับการศึกษาออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงได้กำหนดตัวแปรเชิงกลุ่มที่ใช้แทนระดับการศึกษาของผู้ทำบัญชี ดังนี้

ต่ำกว่าปริญญาตรี	แทนค่าเท่ากับ 1
ปริญญาตรี	แทนค่าเท่ากับ 2
ปริญญาโท	แทนค่าเท่ากับ 3
ปริญญาเอก	แทนค่าเท่ากับ 4

จำนวนปีการทำงานของผู้ทำบัญชี จัดเก็บข้อมูลจากจำนวนปีการทำงานที่ผู้ทำบัญชีได้ทำบัญชีมาทั้งหมดจนถึง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2554 โดยใช้หน่วยเป็นปี

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ด้วยค่าสถิติพื้นฐาน คือ การแจกแจงความถี่ วิเคราะห์ร้อยละ วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อช่วยทำให้เห็นแนวโน้มและความแตกต่างขั้นพื้นฐานของปัจจัยที่ใช้ในการพยากรณ์

2. ผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามโดยการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) เพื่อตรวจสอบว่าตัวแปรอิสระทุกตัวที่นำมาศึกษามีความสัมพันธ์กันสูงหรือไม่

3. ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุমানค่าสถิติถดถอยโลจิสติก (Binary Logistic Model) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างทางเลือกในการเลือกใช้นโยบายบัญชีกับจำนวนห้องพัก อัตราค่าห้องพักต่อคืน ทุนจดทะเบียน ระยะเวลาในการดำเนินการ กำไร (ขาดทุน)ก่อนดอกเบี้ยจ่าย และภาษีเงินได้ อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนผลตอบแทนของสินทรัพย์ ระดับการศึกษาของผู้ทำบัญชี และจำนวนปีการทำงานของผู้ทำบัญชี โดยพิจารณาจากค่าสถิติระดับนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยเปรียบเทียบกับระดับนัยสำคัญที่กำหนด ถ้าค่าที่ได้น้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดแสดงว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพิจารณาทิศทางของความสัมพันธ์ของตัวแปรตามและตัวแปรอิสระซึ่งแสดงโดยเครื่องหมายบวกหรือเครื่องหมายลบที่ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรต่างๆ ในสมการถดถอย ถ้าเป็นค่าบวกแสดงว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามเป็นไปในทิศทางเดียวกัน แต่ถ้าค่าเป็นเครื่องหมายลบแสดงว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามเป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม ซึ่งจะเป็นไปตามสมมติฐานถ้าระดับนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด 0.05 และมีเครื่องหมายแสดงทิศทางความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระ